



2003-12-22

LS 0312-3085

Landstingsstyrelsen

Månadsbokslut för november 2003

---

Härmed överlämnas månadsbokslut för november 2003. Månadsbokslutet innehåller även prognos för helåret 2003.

**FÖRSLAG TILL BESLUT**

Landstingsstyrelsen beslutar

att fastställa månadsbokslut för november 2003

	<b>Sid</b>
<b>Kort sammanfattning</b> av verksamheternas ekonomi.	<b>2</b>
<b>Landstingskoncernens</b> prognos för 2003 är –1 791 mkr vilket är 95 mkr sämre än reviderad budget. Jämfört med föregående månad har prognosen förbättrats med 195 mkr. Denna förbättring är till största delen hänförlig till den samlade sjukvården som förbättrat prognostiserat resultat med 134 mkr.	<b>7</b>
<b>Den samlade sjukvården</b> redovisar en prognos för resultatet 2003 om 268 mkr vilket är 361 mkr bättre än budget.	<b>11</b>
<b>AB Storstockholms Lokaltrafik</b> redovisar ett plusresultat 50 mkr efter tillskott. En fortsatt förbättrad försäljning av färdbevis bidrar till att intäktsprognosen inte försämras ytterligare. Budgeten kan hållas tack vare minskade kapitalkostnader, verksamhetsomprövningar och engångsposter.	<b>22</b>
<b>Resultat</b> för samtliga resultatenheter i landstingskoncernen	<b>27</b>
<b>Prognos</b> för samtliga resultatenheter i landstingskoncernen	<b>28</b>

Mer detaljerad information lämnas av avdelningarna Koncernredovisning och Verksamhetsanalys vid Landstingskontoret.

Sören Olofsson

Bilaga 1: Personalkostnader SLL

Bilaga 2: Akutsjukhusens personalkostnader, inhyrd personal

Bilaga 3: Produktionsområdenas personalkostnader, inhyrd personal

## SAMMANFATTNING

### Ekonomi

**Det ackumulerade resultatet** per november 2003 uppgår till –921 mkr för landstingskoncernen. Landstingskoncernens **prognos** för helåret pekar på ett resultat om –1 791 mkr. Prognosen avviker mot budget med –95 mkr. Den samlade sjukvården prognostiserar ett resultat om 268 mkr. Fastighetsverksamhetens prognos visar ett överskott jämfört med budget på 120 mkr (Locum och Landstingsfastigheter Stockholm). Övriga enheters prognos avviker från budget med –69 mkr.

### Budgetuppföljning

	November	Oktober
<b>Landstingsfullmäktiges resultatbudget 2003<sup>1)</sup> (mkr)</b>	<b>-1 696</b>	<b>-1 696</b>
Avvikelser mot LF:s budget		
Koncernfinansiering	-934	-917
Varav minskade skatteintäkter 523/490 mkr		
Beställare sjukvård	400	300
Akutsjukhusen	-52	-77
Produktionsområdena	13	-5
SL-koncernen	50	0
Fastighetsverksamhet (LFS, Locum)	120	113
Övriga verksamheter	-69	-100
Koncernjustering <sup>2)</sup>	377	397
<b>Summa avvikelse</b>	<b>-95</b>	<b>-290</b>
<b>Prognos</b>	<b>-1 791</b>	<b>-1 986</b>

1) Reviderad budget 2003 enligt LF november 2003. Till och med månadsbokslut oktober har avvikelsen beräknats på ett resultat om –1 598 (LF-beslut december 2002). Oktober avvikelsen har omarbetats till Proforma.

2) Avser återläggning av nedskrivning av aktier i dotterbolag i SLL koncernen och Landstingshuskoncernen.

*Koncernfinansierings* prognos innebär en negativ avvikelse mot budget på 934 mkr. En stor del av differensen beror på att skatteintäkterna prognostiseras bli drygt en halv miljard (509 mkr) lägre än budgeterat. Generellt statsbidrag väntas bli 107 mkr högre än budgeterat och kostnaden för inkomst- och kostnadsutjämning 121 mkr större än budgeterat. Totalt pekar med andra ord de nya skatteintäktsprognoserna på att utfallet blir 523 mkr sämre än budgeterat, en försämring med 33 mkr från oktoberprognosen.

Andra avvikelseposter som påverkar landstingets ekonomi externt är specialdestinerade statsbidrag och som prognostiseras bli 71 mkr högre än budgeterat. Av dessa förmedlas 45 mkr vidare till BKV, varför resultateffekten för Koncernfinansiering är 26 mkr.

De interna ränteintäkterna prognostiseras bli 100 mkr lägre än budgeterat. Resterande del av avvikelsen är till största delen hänförlig nedskrivning av aktier i Landstingshuset med 289 mkr. Nedskrivning av aktier måste göras då bokförda värdet på aktierna minskar pga negativa resultat i dotterbolagen. Detta är en kostnad för Koncernfinansiering som återläggas i koncernen och alltså inte utgör en kostnad externt.

*Beställare sjukvård* redovisar en prognos för 2003 på 400 mkr dvs. en förbättring jämfört med budget med motsvarande belopp. Verksamheten fick ökat landstingsbidrag med 3 852 mkr 2003 för att täcka beställarens höga kostnadsläge vid ingången till 2003 samt finansiera kostnadsökningar för 2003.

*Akutsjukhusen* redovisar en prognos för 2003 på -151 mkr. Jämfört med föregående månadsbokslut har den samlade prognosen förbättrats med 25 mkr. Förbättringen är hänförlig till Karolinska sjukhuset (15 mkr), Danderyds Sjukhus AB (3 mkr), Södertälje sjukhus (3 mkr), S:t Eriks Ögonsjukhus AB (2 mkr) samt Norrtälje Sjukhus AB (2 mkr).

*Produktionsområdena* samlat redovisar efter november en helårsprognos för resultatet på 24 mkr jämfört med budget på 11 mkr. Detta är en tydlig förbättring jämfört med bedömningen föregående månad (19 mkr). Stockholms produktionsområde (SPO) och Norra länets produktionsområde (NLPO) visar som tidigare underskott, -6 resp. -15 mkr. Södra länets produktionsområde (SLPO) beräknar som föregående månad att nå ett positivt resultat, nu ytterligare förbättrat till 45 mkr (föregående månad 30 mkr).

*SL-koncernen* redovisar ett planerat årsresultat efter tillskott men före bokslutsdispositioner om 50 mkr. Prognosen för linjetrafikintäkterna är oförändrad -143 mkr. En förbättrad försäljning av rabattkuponger och kontantbiljetter har dock konstaterats i oktober och november. Det låga ränteläget och lägre avskrivningar inverkar positivt på kapitalkostnaderna och prognosen har förbättrats ytterligare till 141 mkr. Reavinst 86 mkr från försäljning av Svensk Banproduktion AB med 52 mkr och Vällingby stationshus med 34 mkr bidrar också till att budgeten kan hållas.

*Landstingsfastigheters* resultat uppgick till 470 mkr och prognosen pekar på en vinst på 413 mkr vilket är 115 mkr bättre än det budgeterade resultatet på 298 mkr. Prognosen har reviderats upp jämfört med föregående månad till följd av högre ränteintäkter från reverser i samband med fastighetsförsäljningar. Relationen mellan periodens utfall och prognos förklaras i allt väsentligt av eftersläpande fakturering när kostnaderna för media och drift bokas upp i december. Även planerat underhåll kommer att påverka resultatet på slutet av året.

Prognosen ska jämföras med landstingsstyrelsens uppdrag i samband med de ekonomiska åtgärderna för 2003 att åstadkomma ett ca 75 mkr högre resultat genom kostnadssänkningar och/eller ökade externa hyresintäkter.

De reduceringar som nu redovisas i prognosen avser främst 112 mkr i lägre räntekostnader till följd av sjunkande marknadsräntor, 30 mkr lägre fastighetsunderhåll samt något lägre avskrivningskostnader. Hyresintäkterna är 20 mkr högre jämfört med budgeten. Den budgeterade vinsten från fastighetsförsäljningarna på 50 mkr har i prognosen reducerats till noll. Resultatet av fastighetsförsäljningarna är beroende av planförlopförändringen vilka kommer att slutföras först under 2004.

Prognosen beaktar inte de eventuellt tillkommande 60 mkr i kostnader för förgävesinvesteringar vid Karolinska sjukhuset som aktualiserats med anledning av 3S utredningen.

*Övriga verksamheter* redovisar en avvikelse mot budget med -69 mkr vilket är en förbättring med 31 mkr jämfört med föregående månadsprognos. Av förbättringen svarar bl.a. Folkvandvården Stockholms Län AB för 10 mkr och Landstingskontoret för 18 mkr. För övriga redovisas smärre förändringar. Folkvandvårdens resultatförbättring förklaras av att åtgärdspaketet resulterat i kostnadsreduceringar.

## **Finansiering**

Likviditeten uppgår till 1 511 mkr, vilket är 1 276 mkr högre än vid årets början. Samtidigt har låneskulden inklusive leasingfinansiering under samma period ökat med ca 2 miljarder till 20,3 miljarder. Vid utgången av 2003 beräknas låneskulden inkl leasing uppgå till ca 20,7 miljarder kronor, vilket skulle innebära en ökning jämfört med föregående årsskifte med 2,4 miljarder.

Koncernens samlade in- och utbetalningar under oktober och november är ca 600 mkr bättre än vad likviditetsprognoserna har visat. Runt 500 mkr förklaras av minskade bruttoinvesteringar i trafik. Omkring 100 mkr förklaras av poster som är primärt hänförligt till Koncernfinansiering såsom ändrade statsbidrag och momsbetalningar.

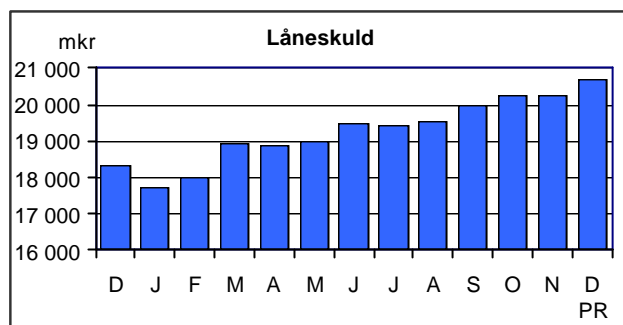
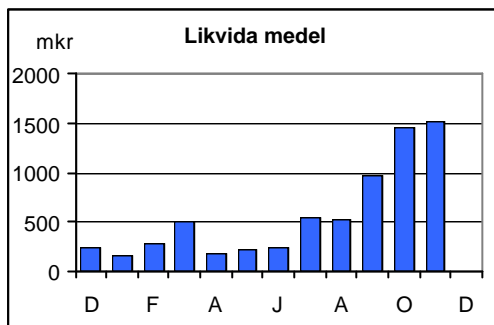
Enligt landstingets finanspolicy ska landstingets genomsnittliga betalningsberedskap uppgå till minst 21 dagar. Betalningsberedskapen var den sista november 5,7 miljarder, vilket motsvarar en betalningsberedskap på 41 dagar.

SLL hade per 2003-11-30 tecknat ränteswapavtal<sup>1</sup> om totalt 2,2 miljarder i syfte att låsa in en fast ränta och skydda kassaflödet för lån och finansiell leasing med rörlig ränta.

---

<sup>1</sup> En ränteswap innebär att två aktörer byter räntebetalningsflöden med varandra. D v s en part betalar fast ränta men som önskar rörlig ränta och en annan part betalar rörlig ränta men vill betala fast ränta på sina respektive krediter. Ett av motiven för att träffa avtal om en ränteswap kan exempelvis vara anpassning av räntebindningstid i skuldportföljen för att därigenom ta hänsyn till önskad risk och egna förväntningar på räntemarknaden.

SLL har för avsikt att inneha avtalen löptiden ut. Marknadsvärdet kommer att variera under löptiden dock utan resultatpåverkan. När avtalstiden löper ut är marknadsvärdet noll.



**INVESTERINGAR**

Netto mkr	Utfall jan-nov 03	Budget 2003	Prognos 2003
Trafikinvesteringar	2 016	2 861	2 396
Fastigheter	607	926	745
Maskiner och inventarier	515	652	611
Ombyggnad i externt förhyrda lokaler	26	0	31
<b>Totala investeringar SLL-koncernen</b>	<b>3 164</b>	<b>4 439</b>	<b>3 783</b>

Periodens investeringar uppgick till 70% av den budgeterade årsvolymen och prognosen pekar på att årets investeringar stannar ca 700 mkr under budget.

*Trafikinvesteringar* genomförs inom SL och WÅAB. SL:s nettoinvesteringar uppgick under perioden till 1 983 mkr och de större objekten avser banupprustning, stationsupprustning inklusive det nya biljettsystemet samt Vagn 2000. Ett leveransavtal har tecknats med det australiensiska företaget ERG avseende det nya biljettsystemet. För övrigt redovisas förseningar och senareläggningar för en rad projekt varför prognosen stannar på 2 633 mkr brutto mot de budgeterade 3 171 mkr.

Finansiering av investeringar prognostiseras genom extern finansiering med 1 397 mkr, upplåning från SLL/egna medel 947 mkr och statsbidrag 290 mkr. Statsbidragen understiger budgeten med 102 mkr pga. regeringens finansiella restriktioner för Vägverket.

Waxholms Ångfartygs AB investeringar uppgick under perioden till 33 mkr och avser i huvudsak nytt fartyg samt åtgärder i äldre tonnage. På grund av att anskaffning av nya fartyg har förskjutits till 2004 prognostiseras den totala volymen att underskrida budgeten med 29 mkr.

*Fastighetsinvesteringar* genomförs inom ramen för LFS. Investeringarna uppgick under perioden till 607 mkr och merparten av investeringarna är koncentrerade till länets tre största akutsjukhus: Karolinska, Huddinge samt Södersjukhuset. De största enskilda objekt, som genomförs för närvarande avser Ny- och ombyggnad av akutmottagningen, ombyggnad av laboratoriebyggnaden L1 samt Reservkraft vid Karolinska sjukhuset, Påbyggnad C2 vid Huddinge sjukhus, Barn- och ungdomspsykiatri vid Södersjukhuset.

Till följd av det nya strukturförslaget för sjukvården pågår ett omfattande arbete med översyn och prövning av tidigare planerade projekt. För övrigt redovisas tidsplaneförskjutning för en rad objekt, bland annat försenas reservkraften vid KS med anledning av ett överklagande av upphandling. Den sammanlagda effekten blir att prognosen för årets volym revideras till 745 mkr.

Periodens investeringar i *maskiner och inventarier* uppgick till 515 mkr och prognosen pekar på ett utfall i nivå med den fastställda volymen på 652 mkr.

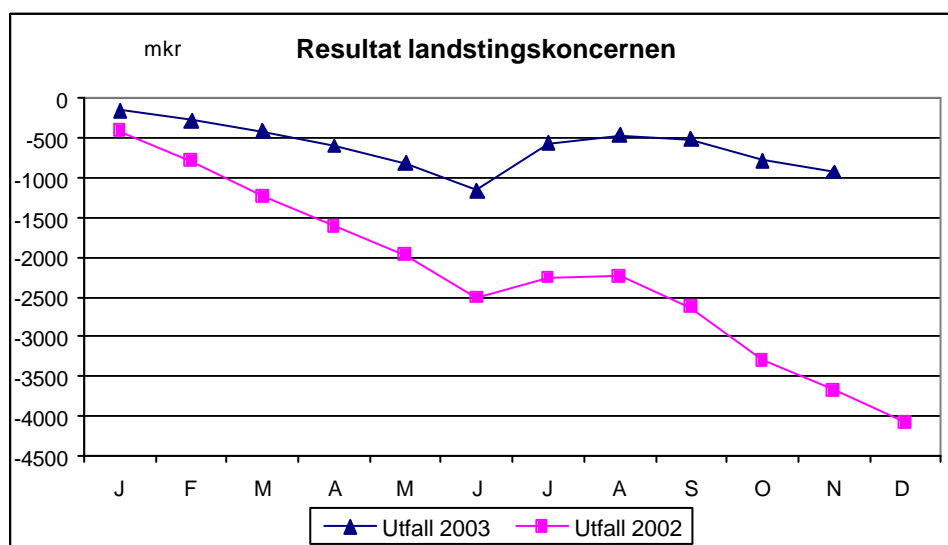
## LANDSTINGSKONCERNEN

mkr	Utfall	Utfall	%	Års		Prognos	%
	2003	2002	förändring	Bokslut	Budget <sup>1)</sup>		förändring
	jan-nov	jan-nov	03-02	2002	2003	2003	Pr-Bokslut
Verksamhetens intäkter	13 127	12 669	3,6	14 218	14 579	14 744	3,7
Verksamhetens kostnader	-43 759	-41 587	5,2	-45 871	-49 180	-48 990	6,8
Avskrivningar	-1 467	-1 246	17,7	-1 323	-1 534	-1 547	16,9
<b>Verksamhetens bruttokostnader</b>	<b>-45 226</b>	<b>-42 833</b>	5,6	<b>-47 194</b>	<b>-50 714</b>	<b>-50 537</b>	7,1
Verksamhetens nettokostnader	-32 093	-30 164	6,4	-32 976	-36 135	-35 793	8,5
Skatteintäkter	35 105	29 273	19,9	31 939	38 805	38 296	19,9
Generellt statsbidrag <sup>2)</sup>	1 817	1 837	-1,1	2 045	1 875	1 982	-3,1
Inkomst- och kostnadsutjämning	-4 931	-4 031	22,3	-4 398	-5 258	-5 379	22,3
<b>Summa skatteintäkter, generellt statsbidrag, utjämning och momsavgift</b>	<b>31 991</b>	<b>27 079</b>	<b>18,1</b>	<b>29 586</b>	<b>35 422</b>	<b>34 899</b>	<b>18,0</b>
Finansiella intäkter	86	105	-18,1	101	104	96	-5,0
Finansiella kostnader	-905	-699	29,5	-787	-1 087	-993	26,2
<b>Resultat</b>	<b>-921</b>	<b>-3 679</b>		<b>-4 076</b>	<b>-1 696</b>	<b>-1 791</b>	

- 1) Reviderad budget enligt LF november 2003. Ursprunglig budget enligt LF beslut december 2002 var -1 598.
- 2) Momsavgiften har tagits bort 2003. Istället har det generella statsbidraget minskats. För jämförbarhet har det generella statsbidraget 2002 minskats med momsavgiften.

## Utfall för perioden januari-november 2003

**Resultatutfallet** för januari-november 2003 uppgår till -921 mkr, vilket är 2 758 mkr bättre än motsvarande period föregående år.



**Verksamhetens intäkter**

Verksamhetens intäkter ökade med 458 mkr eller 3,6% mellan januari-november 2002 och 2003.

mkr	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov	% förändring 03-02
Patientavgifter sjuk- och tandvård	911	860	5,9
Trafikantavgifter m.m.	3 192	3 198	-0,2
Försäljning av primärtjänster	967	885	9,3
Hysesintäkter, försäljning övriga tjänster, material och varor	2 606	2 563	1,7
Statsbidrag för läkemedel	3 417	3 259	4,8
Övriga statsbidrag och övriga bidrag	1 805	1 652	9,3
Övriga intäkter	229	252	-9,1
<b>Summa verksamhetens intäkter</b>	<b>13 127</b>	<b>12 669</b>	<b>3,6</b>

Största bidraget till ökningen av verksamhetens intäkter kommer från posterna statsbidrag för läkemedelsförmånen samt övriga statsbidrag och bidrag. Dessa ökade sammanlagt med 311 mkr eller 6,3%. Trafikantavgifterna låg kvar på i stort sett oförändrad nivå.

**Verksamhetens kostnader**

Verksamhetens kostnader ökade betydligt mer än verksamhetens intäkter. Kostnadsökningen mellan januari-november 2002 och motsvarande period 2003 uppgick till 2 393 mkr eller 5,2%. Verksamhetens bruttokostnader (verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar) ökade med 5,6%.

mkr	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov	% förändring 03-02
Personalkostnader	16 380	15 637	4,8
Köpt hälso- och sjukvård	7 294	6 508	12,1
Köpt trafik	6 788	6 522	4,1
Köpta övriga primärtjänster	128	141	-9,2
Verksamhetsanknutna tjänster (lab, röntgen m.m.)	1 001	854	17,2
Läkemedel inom läkemedelsförmånen	3 672	3 434	6,9
Övriga material och varor	2 190	2 162	1,3
Lämnade bidrag	717	710	1,0
Lokal- och fastighetskostnader, hyra av anläggningstillgångar	1 866	1 805	3,4
Övriga kostnader	3 723	3 814	-2,4
<b>Summa verksamhetens kostnader</b>	<b>43 759</b>	<b>41 587</b>	<b>5,2</b>
Avskrivningar	1 467	1 246	17,7
<b>Summa verksamhetens bruttokostnader</b>	<b>45 226</b>	<b>42 833</b>	<b>5,6</b>



Personalkostnaderna ökade med 4,8%. Ökningen av lönekostnaderna, som utgör större delen av personalkostnaderna, uppgick till 3,9%. De sociala avgifterna ökade med 6,3% till följd av att kostnaderna för avtalsförsäkringarna (avseende gruppliv- och avtalsgruppsjukförsäkring m.m.) steg kraftigt. Pensionskostnaderna ökade också avsevärt (8,6%).

Kostnadsökningen för köpt hälso- och sjukvård uppgick till 12,1%.

Kostnadsökningstakten för läkemedel inom läkemedelsförmånen uppgick till 6,9%. Det är en betydligt lägre ökningstakt än motsvarande period föregående år då den uppgick till 8,9%.

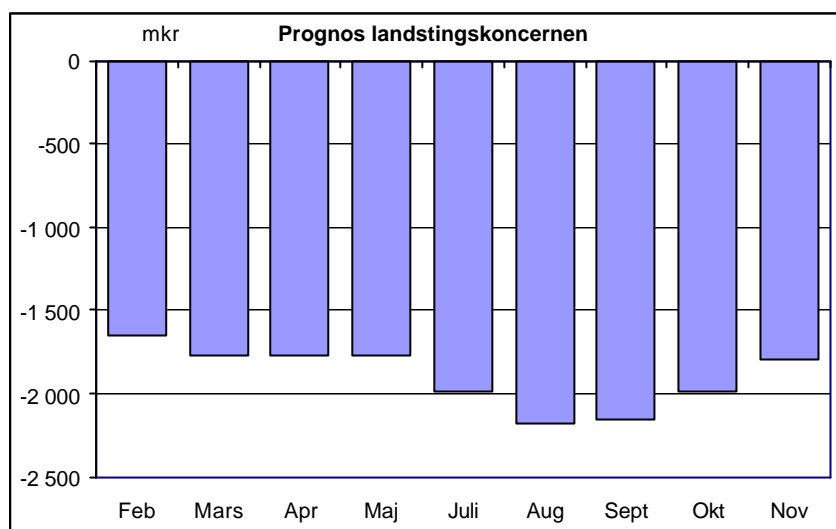
### **Skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning**

För perioden januari-november 2002 och januari-november 2003 ökade de samlade skatteintäkterna (inklusive generellt statsbidrag och utjämning) med 4 912 mkr, vilket motsvaras av en procentuell ökning med 18,1%. Huvuddelen av denna ökning är relaterad till höjningen av skattesatsen från 10,32 till 11,62 procent. Om höjningen av skattesatsen inte hade genomförts skulle skatteintäkterna ha ökat med 3,6%. I beräkningen av de samlade skatteintäkterna har hänsyn tagits till det slutliga taxeringsutfallet för inkomståret 2002.

### **Prognos för helår 2003**

**Prognosen** för helåret pekar på ett underskott med -1 791 mkr, vilket är 95 mkr sämre än budget. Försämringen beror i huvudsak på att skatteintäktsprognosen försämrats med 523 mkr. Jämfört med prognosen i månadsbokslutet har dock resultatet förbättrats med 195 mkr. Den samlade sjukvården prognostiserar ett resultat om 268 mkr. Fastighetsverksamhetens prognos visar ett överskott jämfört med budget på 120 mkr. Övriga enheters prognos avviker från budget med - 69 mkr. Vid jämförelsen mellan helårsprognosen 2003 och det ackumulerade utfallet t.o.m. november 2003 beräknas resultatet försämrats med 870 mkr under årets sista månad. Föregående år uppgick resultatförsämringen till 397 mkr under årets sista månad. Med hänsyn tagen till centrala och lokala åtgärdsprogram, anställningsstopp och stopp för inhyrning av personal bör resultatet ytterligare kunna förbättras fram till årsskiftet.

Med anledning av beslut som fattades i samband med budgetbeslut 2004 kommer omstruktureringskostnader att uppstå. Dessa kostnader kommer att beaktas som upplupna kostnader i årsbokslutet 2003 enligt god redovisningssed. I föreliggande prognos har sådana kostnader ej beaktats då arbetet med att beräkna omstruktureringskostnaderna inte är slutfört.



**Verksamhetens intäkter** år 2003 beräknas enligt prognosen uppgå till 14 744 mkr. Det innebär en ökning med 526 mkr eller 3,7% jämfört med 2002. Jämfört med prognosen i månadsbokslutet för oktober är det en uppjustering med 278 mkr.

**Verksamhetens kostnader** beräknas öka med 6,8% mellan helår 2002 och 2003. Personalkostnaderna 2003, som utgör 37% av verksamhetens kostnader, beräknas öka med 3,6%. I 2002 års personalkostnader ingick även Svensk Banproduktion samt en omstruktureringsreserv. Om dessa två poster exkluderas blir dock ökningen av personalkostnaderna drygt 5%. Verksamhetens bruttokostnader (dvs. verksamhetens kostnader inkl avskrivningar) ökar enligt prognosen med 7,1%.

Prognosen för 2003 för de samlade **skatteintäkterna** (skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning) uppgår till 34 899 mkr, vilket innebär en ökning med 18% jämfört med 2002. Om ingen skattehöjning hade genomförts 2003 skulle ökningen ha stannat vid 3,4%. Generellt statsbidrag väntas bli 107 mkr högre än budgeterat och kostnader för inkomst- och kostnadsutjämning 121 mkr högre än budgeterat. Totalt pekar skatteintäktsprognosen på att utfallet blir 523 mkr lägre än budgeterat. I prognosen för skatteintäkterna har hänsyn tagits till det slutliga taxeringsutfallet för inkomståret 2002. Däremot har inte Ekonomistyrningsverkets uppräkningsfaktor för 2003 beaktats i prognosen, då den kommer att påverka utfallet endast marginellt.

## DEN SAMLADE SJUKVÅRDEN

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt (mkr)	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov <sup>4)</sup>	Förändring 03-02	Bokslut 2002 <sup>4)</sup>	Budget 2003 <sup>1)</sup>	Prognos 2003	Förändring Pr-bokslut 2002
Beställarkontoret Vård (BKV)	591	-632	1 223	-694	0	400	1 094
Akutsjukhusen	8	-88	96	-194	-99	-151	43
Produktionsområdena	139	-122	261	-146	11	24	170
Övriga <sup>2)</sup>	32	-21	53	-23	-5	15	38
Koncernjusteringar <sup>3)</sup>	-4	-133	129	171	0	-20	-191
<b>Summa</b>	<b>766</b>	<b>-996</b>	<b>1 762</b>	<b>-886</b>	<b>-93</b>	<b>268</b>	<b>1 154</b>

1) Reviderad budget.

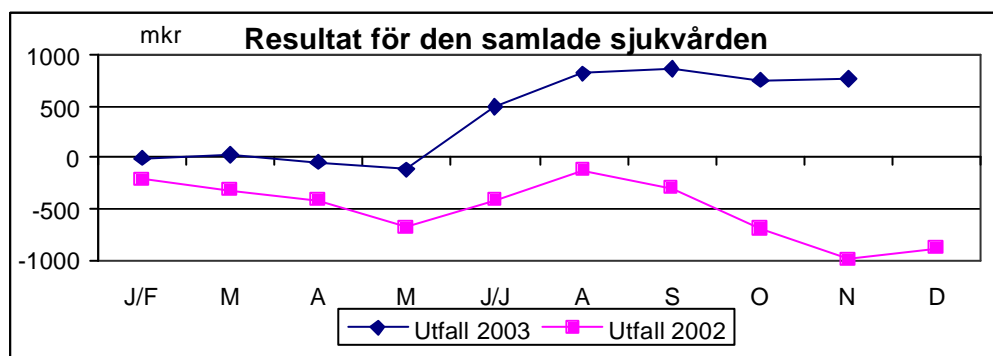
2) Består av Folktandvården i Stockholm AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB samt Stockholm Care AB.

3) Koncernjusteringarna består av internförsäljningsdifferenser.

4) Fr o m 2003 redovisas Beställare tandvård och Folktandvården i Stockholm AB inom den samlade sjukvården. Bokslut 2002 har justerats för detta för att jämförbarhet skall uppnås mellan åren.

## Ekonomi

**Resultatutfallet** för perioden januari-november för den samlade sjukvården är 766 mkr, vilket är 1 762 mkr bättre än motsvarande period föregående år. Största delen av den positiva förändringen, eller 1 223 mkr, svarar BKV för. Anledningen är ett ökat landstingsbidrag. Den samlade sjukvårdens resultat har förbättrats med 12 mkr sedan föregående månadsbokslut dvs. från 754 mkr till 766 mkr.



**Helårsprognosen** för den samlade sjukvården uppgår till 268 mkr, vilket är 361 mkr bättre än budget samt 1 154 mkr bättre än utfallet för helåret 2002. Största delen av den positiva nettoförändringen, eller 1 094 mkr, jämfört med utfallet 2002 svarar BKV för. Anledningen är att verksamheten fick ökat landstingsbidrag med 3 852 mkr för att täcka beställarens höga kostnadsläge vid ingången av året samt finansiera kostnadsökningen för 2003. Prognosen har förbättrats med 133 mkr i jämförelse med föregående månadsbokslut. Förbättringen är i huvudsak hänförlig till BKV (100 mkr), akutsjukhusen (25 mkr) samt produktionsområdena (18 mkr). Vid en jämförelse mellan prognosen för helår 2003 och utfallet per november kan konstateras att resultatet beräknas försämrats med 498 mkr under december. Denna beräknade resultatförsämring kan i

huvudsak delas upp på BKV (-191 mkr), akutsjukhusen (-159 mkr) samt produktionsområdena (-115 mkr). Föregående år uppstod en resultatförbättring på 110 mkr under december för den samlade sjukvården, då resultatet förbättrades från -996 mkr per november till -886 mkr i årsbokslutet.

Det föreligger en differens avseende förväntade ersättningsreduktioner mellan BKV och Akutsjukhusen uppgående till 20 mkr. Prognosen har justerats för detta.

Den samlade sjukvårdens personalkostnader för 2003 beräknas öka med 7%, dvs. 1 062 mkr, från 15 627 mkr till 16 689 mkr. Lönekostnaderna, vilka utgör den största delkomponenten av personalkostnaderna, beräknas öka med 6%, dvs. 636 mkr, från 10 590 mkr till 11 226 mkr. Av lönekostnadsökningen är 1% hänförligt till volymökning och 5% till löneökning. Antalet årsarbetare beräknas öka med 314 st, från 38 595 st till 38 909 st.

Enligt budgetdirektiven för 2004 skall personalkostnadsökningen begränsas till högst 5%, vilket i jämförelse med den prognostiserade ökningen för 2003 på 7% innebär en relativt kraftigt reducerad ökningstakt för 2004. Varje procentenhets förändring av den samlade sjukvårdens personalkostnader motsvarar ca 170 mkr på helårsbasis. Skillnaden mellan en ökningstakt avseende personalkostnaderna på 7% respektive 5% motsvarar därmed 340 mkr.

De prognostiserade kostnaderna för inhyrd personal uppgår till 438 mkr. Detta är en minskning med 92 mkr, dvs. 17%, jämfört med helåret 2002. Kostnadsandelen (av de totala personalkostnaderna) för inhyrd personal uppgår till 2,6%, vilket kan jämföras med 3,4% för helåret 2002. Enligt budgetdirektiven för 2004 skall kostnadsandelen uppgå till högst 2,5%.

Se vidare under avsnitten ”Beställarkontoret Vård”, ”Akutsjukhusen” samt ”Produktionsområdena”.

**BESTÄLLARKONTORET VÅRD (BKV)**

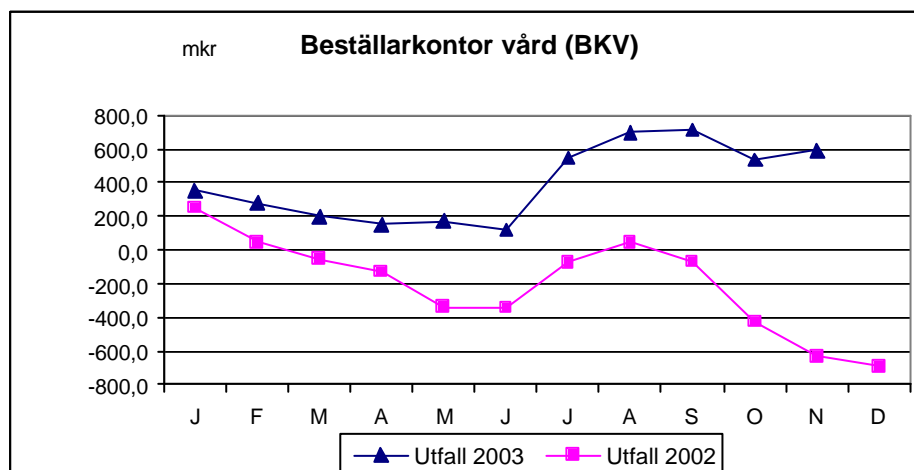
mkr	Utfall 2003 jan-nov.	Utfall 2002 jan-nov. 1)	% förändring	Bokslut 2002 1)	Budget 2003 2)	Prognos 2003	% förändring Pr-Bokslut
Landstingsbidrag	31 836	28 224	13	30 790	34 730	34 730	13
Övriga intäkter	926	928	0	1 045	1 083	1 193	14
<b>Summa intäkter</b>	<b>32 762</b>	<b>29 152</b>	<b>12</b>	<b>31 835</b>	<b>35 813</b>	<b>35 923</b>	<b>13</b>
Personalkostnader	-368	-392	-6	-439	-417	-410	-7
Köpt hälso- och Sjukvård	-25 024	-22 703	10	-24 999	-27 287	-27 579	10
Köpt tandvård	-524	-503	4	-548	-611	-602	10
Läkemedelsförmånen	-3 653	-3 415	7	-3 759	-4 098	-3 968	6
Övriga kostnader	-2 657	-2 816	-6	-2 832	-3 415	-3 023	7
<b>Summa kostnader</b>	<b>-32 226</b>	<b>-29 829</b>	<b>8</b>	<b>-32 577</b>	<b>-35 828</b>	<b>-35 582</b>	<b>9</b>
Avskrivningar	-7	-7	0	-8	-5	-5	-38
Finansnetto	62	52	19	56	20	64	14
<b>Resultat</b>	<b>591</b>	<b>-632</b>		<b>-694</b>	<b>0</b>	<b>400</b>	

1) Konsoliderat utfall för HSN och TvN

2) Avser omrapporterad budget augusti 2003

**Ekonomi**

Beställarkontor vård (BKV) **resultat** för perioden januari – november är 591 mkr. Detta är en förbättring med 1 223 mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Förbättringen förklaras av ökad anslagstilldelning. Landstingsbidraget har ökat med ca 13% medan ökningen av bruttokostnaderna uppgår till ca 8%.



BKV redovisar en **prognos** för 2003 på 400 mkr. Verksamheten fick ökat landstingsbidrag med 3 852 mkr 2003 för att täcka beställarens höga kostnadsläge vid ingången till 2003 samt finansiera kostnadsökningar för 2003.

Resultatförsämringen mellan utfall per november på 591 mkr och helårsprognos på 400 mkr förklarar BKV med att det under december sker slutliga avräkningar med

vårdproducenterna. Detta medför att sådant som hittills inte registrerats och fakturerats tas fram till årsbokslutet.

Prognostiserat överskott om 400 mkr kan sammanfattas enligt följande;

- Omorganisation av beställarförvaltningen samt administrativa besparingar (40 mkr)
- Implementering av läkemedelsstrategin samt prissänkningar (130 mkr)
- Effekter av åtgärds paketet (50 mkr)
- Reserver (180 mkr)

Det prognostiserade överskottet har ökat med 100 mkr jämfört med föregående månad. Förbättringen förklaras främst av ett ökat överskott för BKV gemensamt (anslag ianspråk tas i lägre omfattning) samt att den centrala nedjusteringsposten i prognosen är borttagen.

För implementeringen av läkemedelsstrategin beräknas ett överskott med 130 mkr, vilket är en förbättring med 20 mkr jämfört med föregående månad. Överskottet beror även på stora prissänkningar på ett antal stora preparat och produktområden. Prissänkningarna beror på att flera stora patent gått ut samtidigt som generikareformen från 2002 förändrat prisbildning och förskrivningsmönster.

Effekterna av avgiftshöjningarna enligt åtgärds paketet beräknas uppgå till cirka 35 mkr och fördelar sig på vårdgivare enligt följande:

- SLL interna producenter (16,1 mkr)
- SLL externa producenter (18,7 mkr)

Övriga poster i åtgärds paketet, bl.a. besparingar på tekniska hjälpmedel samt höjning av patienternas andel av kostnaderna vid sjukresor, förväntas ge överskott på omkring 15 mkr. Den totala effekten av besparingar enligt åtgärds paketet beräknas uppgå till 50 mkr.

Några effekter med anledning av landstingsstyrelsens beslut i november om anställningsstopp redovisar inte BKV. Det beror huvudsakligen på att kontoret redan tidigare på grund av landstingets ekonomi, iakttagit en mycket återhållsam linje.

### ***Riskbedömning***

Sammantaget bedömer BKV nu möjligheterna att det ska gå bättre än angiven prognos som betydligt större än risken att det ska gå sämre.

### **Negativt**

Ombrytningen av redovisningen till ny organisation under löpande kalenderår utgör en generell riskfaktor. Läget förbättras successivt, men redovisningen ger inte ett lika bra underlag för prognoser som ett normalår.

Prognosen för akutvården bygger på avtalade återbetalningar (rabatter) från sjukhusen med sammantaget 94 mkr. Sjukhusen redovisar sammantaget rabatter på 74 mkr.

### Positivt

För läkemedelsförmånen har implementeringen av läkemedelsstrategin medfört att överskott nu beräknas med ca 130 mkr. BKV gör bedömningen att överskottet nu ligger i intervallet 125 – 145 mkr.

## **Verksamhet**

### *Åtgärder*

Nedan redovisas några exempel på det arbete som pågår med att finna kostnadsreducerande åtgärder inför 2004.

Samtliga beställaravdelningar arbetar med implementeringen av läkemedelsstrategin. I huvudsak innebär detta att:

- kvalitetsutvecklingsavtal tecknas med samtliga producenter av öppen vård för att sänka kostnadsökningstakten samtidigt som kvaliteten i förskrivningen ökas
- specialistläkemedlens kostnadsutveckling svarar för en betydande andel av kostnadsökningen och kommer därför att behandlas i avtalen med berörda producenter
- inrättande av läkemedelsförråd i särskilt boende för äldre fullföljs. Ca 40% av boendena har nu förråd
- förbättrad förskrivning utvecklas inom kommunens särskilda boenden med systematiska genomgångar av förskrivningen
- pilotprojekt har startats för utveckling av läkemedelsjournal (läkemedelslista).

Avdelningen för gemensamma Vårdbeställningar har uppföljningsmöten med sjukhusen. Vid dessa diskuteras åtgärder för att bromsa volymutvecklingen samt möjligheter att föra över besök till vård utanför sjukhusen.

I samband med arbetet med att teckna avtal inför år 2004, har en mängd verksamhetsförändringar föreslagits/beslutats, som i stora delar innebär kostnadsreduceringar för BKV. Ett exempel på detta är en förändring av den psykiatriska vårdstrukturen i norra länet, vilket beräknas reducera kostnaderna med ca 28 mkr för helt år. Denna förändring har behandlats av HSU. En nödvändig förutsättning för att kunna hålla 2004 års budgetramar är också att de av landstingsfullmäktige beslutade kostnadsreduceringarna för hälso- och sjukvården, med sammantaget 1 018 mkr, får full effekt.

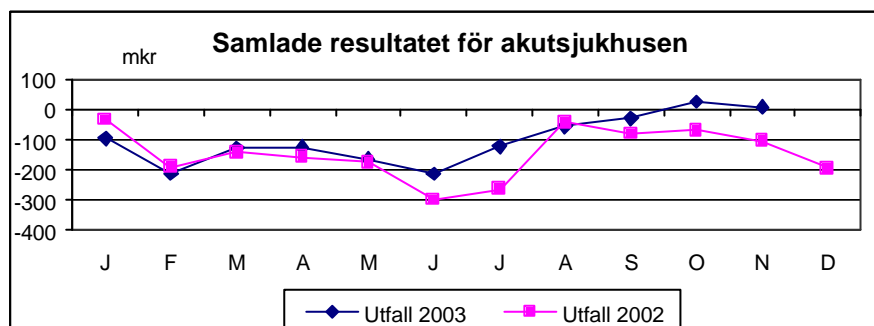
## AKUTSJUKHUSEN

Resultat före boksluts- dispositioner och skatt, mkr	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov	Förändring 03-02	Bokslut 2002	Budget 2003 <sup>1)</sup>	Prognos 2003	Förändring Pr-bokslut 2002
Danderyds sjh AB	19	20	-1	-11	0	8	19
Huddinge univ sjh AB	-44	-133	89	-105	-105	-55	50
Norrtälje sjh AB	13	-2	15	-3	4	4	7
S:t Eriks sjh AB	7	2	5	3	2	2	-1
Södersjukhuset AB	-27	-41	14	-45	0	-28	17
Södertälje sjh	26	0	26	-7	0	13	20
Karolinska sjh	14	66	-52	-26	0	-95	-69
<b>Summa</b>	<b>8</b>	<b>-88</b>	<b>96</b>	<b>-194</b>	<b>-99</b>	<b>-151</b>	<b>43</b>

1) Reviderad budget

## Ekonomi

Det samlade **resultatutfallet** för akutsjukhusen för perioden januari-november är 8 mkr, vilket är 96 mkr bättre än motsvarande period föregående år. Resultatutfallet har försämrats med 17 mkr sedan föregående månadsbokslutet, vilket främst beror på att Huddinge Universitetssjukhus AB har försämrat sitt resultat med 26 mkr.



Akutsjukhusens samlade resultaträkning (tabell nedan) visar att verksamhetens intäkter ökat med 9% medan verksamhetens kostnader ökat med 8%. Avskrivningarna har ökat med 14% och det positiva finansnettot har minskat med 47%.

Personalkostnaderna, vilka utgör den enskilt största posten bland verksamhetens kostnader, har ökat med knappt 8%. De enskilda sjukhusens personalkostnadsökningar varierar inom intervallet 4-11%. Av den totala ökningen av verksamhetens kostnader uppgående till 971 mkr står personalkostnadsökningen för 649 mkr, dvs. 67%. Lönekostnaderna, vilka utgör den största delkomponenten av personalkostnaderna, ökade med drygt 7%. Av lönekostnadsökningen var knappt 3% hänförligt till volymökning och knappt 5% till löneökning. Antal årsarbetare ökade med 594 st, från 22 674 st till 23 268 st.



Kostnaderna för inhyrd personal uppgår till 205 mkr. Detta är en minskning med 11 mkr, dvs. 5%, jämfört med samma period 2002. Kostnadsandelen (av de totala personalkostnaderna) för inhyrd personal uppgår till 2,3%, att jämföra med 2,6% motsvarande period föregående år.

Konsolidering av akutsjukhusens resultaträkningar, mkr	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov	% förändring 03-02	Bokslut 2002	Budget 2003 <sup>1)</sup>	Prognos 2003	% Förändring Pr-Bokslut
<b>Verksamhetens intäkter</b>	<b>13 949</b>	<b>12 836</b>	<b>9</b>	<b>14 072</b>	<b>15 058</b>	<b>15 138</b>	<b>8</b>
Personalkostnader	-9 082	-8 433	8	-9 265	-10 041	-9 977	8
Kostnader för inhyrd personal	-205	-216	-5	-263	-112	-213	-19
Övriga kostnader	-4 342	-4 009	8	-4 441	-4 604	-4 755	7
<b>Verksamhetens kostnader</b>	<b>-13 629</b>	<b>-12 658</b>	<b>8</b>	<b>-13 969</b>	<b>-14 757</b>	<b>-14 945</b>	<b>7</b>
Avskrivningar	-320	-281	14	-311	-412	-353	14
Finansnetto	8	15	-47	14	12	9	-36
<b>Resultat före bokslutsdispositioner och skatt</b>	<b>8</b>	<b>-88</b>		<b>-194</b>	<b>-99</b>	<b>-151</b>	

1) Reviderad budget

Den samlade **helårsprognosen** för akutsjukhusen uppgår till -151 mkr, vilket är 52 mkr sämre än budget samt 43 mkr bättre än utfallet för helåret 2002. De största negativa budgetavvikelseerna svarar Karolinska sjukhuset (-95 mkr) samt Södersjukhuset AB (-28 mkr) för. Jämfört med föregående månadsbokslut har den samlade prognosen förbättrats med 25 mkr. Förbättringen är hänförlig till Karolinska sjukhuset (15 mkr), Danderyds Sjukhus AB (3 mkr), Södertälje sjukhus (3 mkr), S:t Eriks Ögonsjukhus AB (2 mkr) samt Norrtälje Sjukhus AB (2 mkr).

Akutsjukhusens samlade prognos (tabell ovan) visar att verksamhetens intäkter beräknas öka med 8% medan verksamhetens kostnader beräknas öka med 7% jämfört med utfallet för helåret 2002. Avskrivningarna beräknas öka med 14% och det positiva finansnettot minska med 36%.

Personalkostnaderna, vilka utgör den enskilt största posten bland verksamhetens kostnader, beräknas för 2003 öka med knappt 8% jämfört med utfallet 2002. De enskilda sjukhusens beräknade personalkostnadsökningar varierar inom intervallet 5-11%. Av den beräknade totala ökningen av verksamhetens kostnader uppgående till 976 mkr står personalkostnadsökningen för 712 mkr, dvs. 73%. Detta innebär att akutsjukhusens samlade personalkostnader beräknas öka från 9 265 mkr till 9 977 mkr. Lönekostnaderna, vilka utgör den största delkomponenten av personalkostnaderna, beräknas öka med 7% dvs. 444 mkr, från 6 257 mkr till 6 701 mkr. Av lönekostnadsökningen är drygt 2% hänförligt till volymökning och knappt 5% till löneökning. Antalet årsarbetare beräknas öka med 565 st, från 22 643 st till 23 208 st.

De sammanlagda budgeterade personalkostnaderna uppgår till 10 041 mkr, vilket innebär att de prognostiserade personalkostnaderna understiger de lokalt budgeterade med 64 mkr, eller 0,6%. Den sammantagna årliga ökningstakten avseende personal-

kostnaderna har under åren 1999-2002 legat konstant kring 9%. Enligt budgetdirektiven för 2004 skall personalkostnadsökningen begränsas till högst 5%. Därmed har ett tydligt trendbrott aviserats i budgetdirektiven för 2004. Varje procentenhets förändring av akutsjukhusens samlade personalkostnader motsvarar ca 100 mkr på helårsbasis. Skillnaden mellan en ökningstakt på 5% jämfört med 8% motsvarar därmed 300 mkr.

De beräknade sjuklönekostnaderna uppgår till 95 mkr, eller 1,4% av de totala lönekostnaderna. Detta kan jämföras med 92 mkr respektive 1,5% för helåret 2002. Sjuklönekostnaderna beräknas alltså bli i stort sett oförändrade jämfört med föregående år trots bland annat det utökade arbetsgivaransvaret för den tredje sjuklöneveckan gällande fr o m 1 juli 2003.

De prognostiserade kostnaderna för inhyrd personal uppgår till 213 mkr. Detta är en beräknad minskning med 50 mkr, dvs. 19%, jämfört med utfallet 2002. Kostnadsandelen (av de totala personalkostnaderna) för inhyrd personal uppgår till 2,1%, vilket kan jämföras med 2,8% för helåret 2002. Enligt budgetdirektiven för 2004 skall kostnadsandelen uppgå till högst 2,5%. Vid flertalet av sjukhusen har det under hösten införts generellt stopp för inhyring från bemanningsföretag.

I akutsjukhusens samlade prognos finns förväntade ersättningsreduktioner (vårdproduktion utöver avtal) med ett totalt belopp uppgående till 74 mkr. En väsentlig förklaring till akutsjukhusens resultatförsämring under december 2002 var ersättningsreduktioner på ca 180 mkr. Resultatet försämrades från -88 mkr per november 2002 till -194 mkr per helårsbokslutet, dvs med 106 mkr. För 2003 är resultatet per november 8 mkr och helårsprognosen visar på -151 mkr. Därmed har en resultatförsämring på 159 mkr beräknats för december. Av denna beräknade resultatförsämring är 74 mkr hänförligt till beräknade ersättningsreduktioner.

*Danderyds Sjukhus AB* prognostiserar ett resultat på 8 mkr. Prognosen är 19 mkr bättre än utfallet 2002. Prognosen har förbättrats med 3 mkr jämfört med föregående månadsbokslut. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 7%, dvs. 107 mkr, jämfört med föregående år. Personalkostnaderna svarar för 78 mkr, dvs. 73%, av ökningen. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 8% jämfört med utfallet 2002.

*Huddinge Universitetssjukhus AB* prognostiserar i likhet med föregående månadsbokslut ett resultat på -55 mkr. Prognosen är 50 mkr bättre än utfallet 2002. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 4%, dvs. 183 mkr, jämfört med föregående år. Personalkostnaderna svarar för 129 mkr, dvs. 70%, av ökningen. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 5% jämfört med utfallet 2002. Sjukhusledningen anger att riskerna i prognosen främst hänför sig till att ersättningen för kostnadsytterfall, som utgör en ny komponent i 2003 års vårdavtal för akutsjukvård, är svårbedömd.

*S:t Eriks Ögonsjukhus AB* prognostiserar ett resultat på 2 mkr. Prognosen är 1 mkr sämre än utfallet 2002. Prognosen har förbättrats med 2 mkr jämfört med föregående månadsbokslut. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 8%, dvs. 21 mkr, jäm-

fört med föregående år. Personalkostnaderna svarar för 11 mkr, dvs. 52%, av ökningen. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 7% jämfört med utfallet 2002.

*Norrtälje Sjukhus AB* prognostiserar ett resultat på 4 mkr. Prognosen är 7 mkr bättre än utfallet 2002. Prognosen har förbättrats med 2 mkr jämfört med föregående månadsbokslut. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 5%, dvs. 20 mkr, jämfört med föregående år. Personalkostnaderna svarar för hela kostnadsökningen. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 8% jämfört med utfallet 2002.

*Södersjukhuset AB* prognostiserar i likhet med föregående månadsbokslut ett resultat på -28 mkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för inhyrd personal, medicinskt material, läkemedel och laboratorietjänster. Prognosen visar på ett resultat som är 17 mkr bättre än utfallet 2002. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 6%, dvs. 125 mkr, jämfört med föregående år. Personalkostnaderna svarar för 90 mkr, dvs. 72%, av ökningen. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 6% jämfört med utfallet 2002. Sjukhusledningen anger vidare att prognosen på -28 mkr har ett ytterligare risk-/förbättringsintervall på -5/+5 mkr.

*Karolinska sjukhuset* prognostiserar ett resultat på -95 mkr. Prognosen innebär ett resultat som är 69 mkr sämre än utfallet 2002. Prognosen har förbättrats med 15 mkr jämfört med föregående månadsbokslut. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 10%, dvs. 502 mkr, jämfört med föregående år. Av kostnadsökningen utgör 346 mkr, dvs. 69%, personalkostnader. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 11% jämfört med utfallet 2002. Sjukhusledningen anger att riskerna i prognosen främst hänför sig till att ersättningen för kostnadsytterfall, som utgör en ny komponent i 2003 års vårdavtal för akutsjukvård, är svårbedömd. Den främsta anledningen till skillnaden mellan utfallet per november (14 mkr) och helårsprognosen (-95 mkr) är hänförlig till beräknade ersättningsreduktioner på 54 mkr, vilka inte har periodiserats utfallsmässigt.

*Södertälje sjukhus* prognostiserar ett resultat på 13 mkr. Prognosen innebär ett resultat som är 20 mkr bättre än utfallet 2002. Prognosen har förbättrats med 3 mkr jämfört med föregående månadsbokslut. Förbättringen beror på minskad kostnadsutveckling inom personalområdet. Verksamhetens kostnader beräknas öka med 6%, dvs. 46 mkr, jämfört med föregående år. Av kostnadsökningen utgör 38 mkr, dvs. 83%, personalkostnader. Personalkostnaderna prognostiseras öka med 8% jämfört med utfallet 2002.

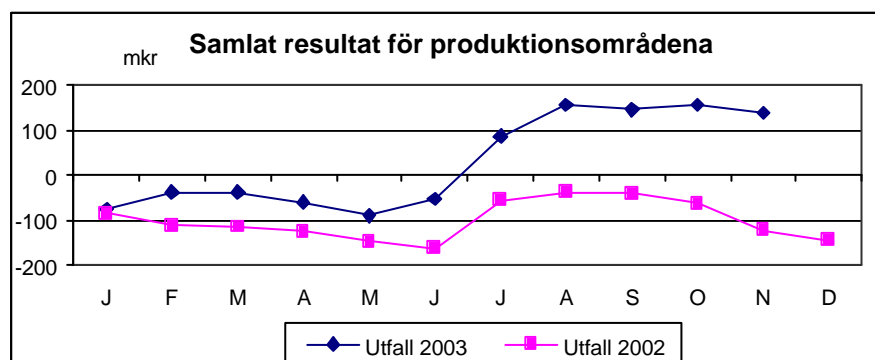
## PRODUKTIONSOMRÅDENA

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, mkr	Utfall 2003 jan-nov	Utfall 2002 jan-nov	Förändring 03-02	Bokslut 2002	Reviderad Budget 2003	Prognos 2003	Förändring Prog 2003- Bokslut 2002
Södra länets produktionsområde SLPO	68	-13	81	-17	1	45	62
Stockholms produktionsområde SPO	71	-72	143	-90	10	-6	84
Norra länets produktionsområde NLPO	0	-38	38	-39	0	-15	24
<b>Summa</b>	<b>139</b>	<b>-123</b>	<b>262</b>	<b>-146</b>	<b>11</b>	<b>24</b>	<b>170</b>

### Ekonomi

Produktionsområdena visar ett **resultat** efter 11 månader på 139 mkr. Detta är en liten försämring jämfört med föregående rapport, som avsåg resultatet efter oktober månad (156 mkr). Det är dock en kraftig förbättring jämfört med föregående år, då resultatet efter 11 månader var -123 mkr. Redan i juli- och augustirapporterna kunde konstateras att en väsentlig orsak till de då säsongsmissigt relativt förbättrade resultaten är att semesterkulden reducerats såsom normalt sker vid denna tid på året. Den negativa trend för utvecklingen av resultatet under hösten som visats för föregående år, liksom många tidigare år, verkar inte vara lika markerad i år. En bidragande orsak till detta är de extra åtgärder som vidtagits för att bringa ned ett redan under våren beräknat helårsunderskott.

Personalkostnaderna, vilka utgör den enskilt största posten bland verksamhetens kostnader, har under perioden januari-november ökat med 7% jämfört med samma period föregående år. Lönekostnaderna, vilka utgör den största delkomponenten av personalkostnaderna, ökade med 5%. Den genomsnittliga lönekostnaden per månad per årsarbetare har under perioden januari-november mellan åren ökat med ca 5%, (från 22 999 kr till 24 109 kr). Den totala kostnaden för inhyrd personal var 201 mkr ackumulerat t.o.m. november.



Det åtgärds paket som LF beslutade om i juni (utöver dem som PO-na själv initierat) har hittills endast givit marginella effekter. Exempelvis anger SLPO och SPO att de höjda patientavgifterna juli t.o.m. november tillfört ca 3,3 mkr resp. 1,3 mkr, vilka belopp i sin helhet återbetalats till beställaren.

**Prognosen** för helårsresultatet är 24 mkr vilket är en förbättring med 18 mkr jämfört med bedömningen i oktoberrapporten och 170 mkr bättre än 2002 års bokslut. Det budgeterade resultatet för 2003 är 11 mkr enligt den i september omrapporterade budgeten. För PO-na som helhet prognostiseras såväl intäkter som kostnader bli högre än budgeterat, 149 mkr resp. 136 mkr. SPO och NLPO prognostiserar underskott för innevarande år med -6 resp. -15 mkr. SLPO prognostiserar däremot ett överskott, vilket har förbättrats ytterligare till 45 mkr (förra månaden 30 mkr).

Som redovisats i flera tidigare månadsrapporter har en rad åtgärder utarbetats för att komma till rätta med de redan under våren konstaterade obalanserna i ekonomin, främst i SPO och NLPO. Dessa har hittills givit en tydlig effekt och årsprognosen för SPO har förbättrats med 49 mkr jämfört med t.ex. aprilprognosen, som var -55 mkr, men är alltså fortfarande negativ, -6 mkr. Även NLPO har vidtagit ett antal åtgärder som tidigare redovisats för att förbättra det ekonomiska resultatet. Augusti månads prognos för helårsresultatet, - 43 mkr har förbättrats väsentligt och i denna rapport bedöms resultatet på helårsbasis bli -15 mkr.

Trots den allt större restriktiviteten med inhyrning av personal, i oktober t.o.m. ett beslut om totalstopp, prognostiseras totalt för alla PO samma utfall som i föregående månads prognos, 222 mkr, vilket är betydligt högre än budgeterat 51 mkr. Antalet årsarbetare minskar och på helårsbasis beräknas antalet, som i föregående månadsrapport, bli ca 2% lägre än budgeterat.

Tidigare bedömningar av effekter av det utökade arbetsgivaransvaret för sjuklöneperioden kvarstår. Kostnaderna ökar med ca 4 mkr under andra halvåret 2003. Åtgärds paketet som LF beslutat om beräknas ge endast marginella effekter på helårsresultatet för PO-na.

## Verksamhet

Produktionsområdena ansvarar för den förvaltningsdrivna primärvården, geriatriken och psykiatrien i länet. Den totala omslutningen för 2003 har budgeterats till ca 8 300 mkr, varav ca 3 100 mkr för psykiatri, 2 500 mkr för primärvård och ca 2 700 för geriatrik och övrigt (hjälpmedelsverksamhet, handikapp och habilitering, tolkcentral m.m.).

Vårdproduktionen uppvisar totalt sett inga väsentliga avvikelser från vad som planerats. De generella smärre tendenser som redovisats i flera föregående rapporter kvarstår, t.ex. att antalet vårdtillfällen i geriatriken ökar men medelvårdtiden fortsätter att minska och att antalet besök på husläkarmottagningarna tenderar att minska p.g.a. läkarvakanser och sjukskrivningar bland personalen. PO-na redovisar även denna må-

nad att bemanningsläget fortsatt är ansträngt på många enheter, främst inom psykiatrin. Inhyrning av personal har därför, i flera fall än planerat, blivit nödvändigt för att klara den rådande situationen.

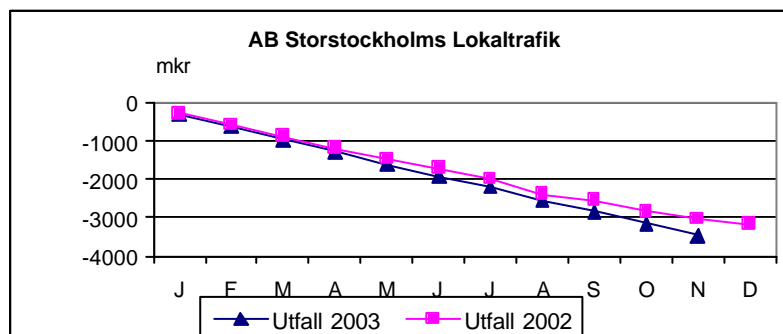
## AB STORSTOCKHOLMS LOKALTRAFIK ( SL)

mkr	Utfall	Utfall	% förändring 03-02	Bokslut 2002	Budget <sup>1)</sup> 2003	Prognos 2003	% förändring Pr-Bokslut
	2003 jan-nov	2002 jan-nov					
<b>Verksamhetens intäkter</b>	<b>4 806</b>	<b>4 760</b>	1	<b>5 241</b>	<b>5 015</b>	<b>5 212</b>	-1
<b>Verksamhetens kostnader</b>	<b>-7 450</b>	<b>-7 500</b>	-1	<b>-8 145</b>	<b>-8 057</b>	<b>-8 156</b>	0
Avskrivningar	-599	-338	77	-313	-547	-615	97
Finansnetto	-229	33	-100	36	-272	-252	-100
<b>Resultat före bokslutsdisp</b>	<b>-3 471</b>	<b>-3 045</b>		<b>-3 181</b>	<b>-3 861</b>	<b>-3 811</b>	
Tillskott från SLL					3 861	3 861	
<b>Resultat</b>					<b>0</b>	<b>50</b>	

1) Enl omrapporterad budget i augusti 2003

## Ekonomi

**Resultatet** före tillskott från SLL uppgår till -3 471 mkr. Reavinst från försäljning av aktiemajoriteten i Svensk Banproduktion AB har påverkat resultatet med 52 mkr. Verksamhetens intäkter är 46 mkr högre jämfört med samma period 2002 och består av minskade linjetrafikintäkter 18 mkr och ökade övriga intäkter 64 mkr bl.a. uthyrning av fordon. Jämfört med bokslut 2002 är intäktsprognosen lägre 29 mkr, 1%, med anledning av lägre linjetrafikintäkter 80 mkr och högre övriga intäkter 51 mkr bl.a. uthyrning av fordon. Verksamhetens kostnader jämfört med 2002 är lägre beroende dels på lägre personalkostnader efter försäljningen av Banproduktion AB och dels på att kostnader för finansiell leasing från och med 2003 redovisas bland avskrivningar och räntor, som följdaktligen är högre 2003.



**Prognosen** för 2003 uppgår till -3 811 mkr, en förbättring med 50 mkr jämfört med föregående månad. Prognos och budgetjämförelse för det verksamhetsinriktade resultatet framgår av nedanstående sammanställning. Trots lägre trafikintäkter och oförut-

sedda kostnader prognostiseras ett plusresultat efter tillskott. Grunden för detta är minskade kapitalkostnader, åtgärder i verksamheten och engångspåverkande poster.

Prognosen för linjetrafikintäkterna är oförändrad - 143 mkr, 4%, lägre än budget. Försäljningen av 30-dagarskort har fortsatt att minska medan försäljningen av 20-remsor och kontantkuponger har ökat under oktober och november. Försäljningen i december förväntas bli låg då möjlighet till långledighet minskar resandet. Förutom försämrad försäljning av färdbevis beror de minskade intäkterna på en svag resandeutveckling och brister i intäktssäkring. Åtgärder vidtas för att effektivisera intäktssäkring och avtalen för den färdbeviskontroll, som handhas av operatörerna, ses över.

mkr	Utfall 2003 jan-nov	Budget 1) 2003	Prognos 2003	% förändring Pr-Budget	Bokslut 2002	% förändring Pr -Bokslut
<i>Intäkter</i>						
Linjetrafikintäkter	3 052	3 468	3 325	-4	3 405	-2
<i>Kostnader</i>						
Tunnelbana	-2 048	-2 330	-2 295	-2	-2 381	-4
Pendeltåg	-986	-1 086	-1 120	3	-1 090	3
Lokaltåg/spårvagn	-410	-475	-475	0	-403	18
Buss	-2 625	-2 930	-2 911	-1	-2 642	10
Trafikslagsgemensamt	-34	-38	-62	63	0	0
Reklamintäkt	71	82	82	0	77	7
<b>Produktion netto</b>	<b>-6 032</b>	<b>-6 777</b>	<b>-6 781</b>	<b>0</b>	<b>-6 439</b>	<b>5</b>
Kapitalkostn infrastruktur	-762	-963	-822	-15	-878	-6
Kapitalkostnader SJ	-318	-344	-347	1	-343	1
Reavinst	52	0	86	0	0	0
Övriga intäkter/kostnader	537	755	728	-4	1 074	-32
<b>Resultat</b>	<b>-3 471</b>	<b>-3 861</b>	<b>-3 811</b>		<b>-3 181</b>	
Skattefinansieringsgrad %		51,5	52,6		50,3	

1) Enl omrapporterad budget augusti 2003

Prognos för trafikkostnaderna ligger i nivå med budget. Kostnadsökningar utöver budget har föranlett omprövningar i trafikverksamheten med 28 mkr. Jämfört med 2002 prognostiseras kostnaderna öka med 342 mkr, 5%. Ökningen avser främst busstrafik 269 mkr för utökad produktion med 71 miljoner sittplatskilometer samt nya och ändrade avtal med bussentreprenörerna. Därutöver ökar kostnader för indexutveckling i övriga trafikavtal, upphandling av ny entreprenör för Roslagsbanan, höjda kvalitetskrav samt kostnader för incitament och försäkringar.

Kapitalkostnaderna består av leasinghyror, avskrivningar och räntor. Lägre avskrivningar samt ett lågt ränteläge påverkar leasingkostnaderna och medför en positiv prognos med 141 mkr, 15%, en förbättring med 11 mkr jämfört med föregående prognos. Genomsnittliga ränteläget under året blir 3,25% jämfört med budgeterade 5%. SL Finans har för SL:s räkning genomfört två amerikanska leasingtransaktioner som givit ett likvidtillskott om ca 300 mkr. Erhållna belopp periodiseras i resultatet över

tre-tio år och resultateffekten för samtliga amerikanska leasingtransaktioner beräknas för 2003 till drygt 25 mkr.

I prognosen har beaktats reavinst med 86 mkr från försäljning av Svensk Banproduktion AB samt försäljning av Vällingby stationshus. Reavinst om ca 55 mkr från försäljning av SL:s fastighet i Gamla Stan realiseras inte förrän 2004 eftersom vissa planfrågor ännu ej är lösta.

Soliditeten var 24,5% vid månadsskiftet att jämföra med 26% vid årsskiftet 2002-2003. Vid förändringen av SL:s kapitalstruktur år 2000 var soliditeten 36%. Leasade fordon är medräknade bland skulder i balansomslutningen och soliditeten kommer att fortsatt sjunka med anledning därav.

Skattefinansieringsgraden prognostiseras bli 52,6% mot budgeterade 51,5% främst på grund av de minskade intäkterna.

## **Verksamhet**

Vagnunderhållsbolaget Tågias resultatutveckling är osäker. För närvarande genomför SL Infrateknik och Tågias en noggrann genomgång av vagnparkens framtida underhållskostnader. Risk föreligger att underhållskostnaderna för Vagn 2000 har underskattats i flerårsbudgeten. Tillräcklig hänsyn har inte tagits till effekterna av den snabbare leveranstakten av nya vagnar som ägt rum jämfört med de ursprungliga planerna. Arbete pågår även med en översyn av Tågias finansiering.

Länsskatterätten har fastslagit att tillskott från SLL till SL ska betraktas som skattepliktigt näringsbidrag, vilket inte innebär några ekonomiska konsekvenser för SL. Skattemyndighetens krav på eftertaxering motsvarande 11 miljarder har underkänts.

Vid mätning i augusti visade resandefallet en ökning med 0,3% jämfört med 2002 och en ökning för 2003 prognostiseras till högst 0,5%. Prognosen är oförändrad 647 000 resande per dag. Trafikutbudet prognostiseras öka med 187 miljoner sittplatskilometer, 1,3%, jämfört med 2002. Prognosen ligger under planerad utbudsökning med 1,8%.

### ***Kvalitet – Punktlighet/Inställda avgångar/Stopp i trafiken***

Kvalitetsmåttan uppvisar mindre avvikelser jämfört med plan men har förbättrats jämfört med föregående år. Tunnelbanetrafiken och pendeltågstrafiken visar en stadigt förbättrad punktlighet. Under november minskade andelen inställd pendeltågstrafik. Ca 30% av felen orsakas av Banverket. Antalet stopp i tunnelbanetrafiken var lågt i november. Främsta orsaken till stoppen är yttre omständigheter såsom vandalisering. Samtliga lokalbanor visar låga nivåer för inställd trafik och personaltillgången är fortsatt god. Även busstrafiken visar låga värden för inställd trafik, med undantag för vissa trafikområden som har problem med vagnfel. Andelen nöjda resenärer har fortsatt att



öka och uppgår nu till 64% jämfört med 61% år 2002. Andelen nöjda medborgare uppgår till i genomsnitt 54% jämfört med 50% 2002.

## ÖVRIGA VERKSAMHETER

*Färdtjänstnämnden* redovisar en oförändrad prognos om -6,2 mkr. Förvaltningens egna sparbetning och det av fullmäktige beslutade åtgärds paketet beräknas minska kostnaderna och ge besparingseffekter sammantaget med 13,8 mkr, varav 5,3 mkr utgör effekter av ökade egenavgifter. Flera av åtgärderna påverkar resultatet i ett sent skede av året och målet om besparingar om 20 mkr kan ej uppnås. Grunden till den negativa prognosen ligger i en ökning av resevolymen jämfört med budget, vilket medför ökade kostnader. Åtgärds paketet har dämpat ökningen men prognosen ligger fortsatt över budget med 8 000 resor. Noteras kan att avgiftsbeläggningen av rullstolstaxi från den 15 oktober har medfört en minskad volym med 90%.

*Folktandvården* redovisar en positiv förbättrad prognos om 20 mkr, vilket är en förbättring jämfört med föregående månad med 10 mkr. Bolagets åtgärds paket började gälla fr.o.m. 1 juli och effekten av detta visas främst i lägre lönekostnadsökningar samt lägre kostnader för inhyrd personal.